

Odhad nákladov zmien vo výške vyplácaných príplatkov

V dokumente sú predstavené štyri rôzne scenáre dopadov **zvýšenia minimálnych príplatkov za prácu v sobotu, prácu v nedeľu, prácu počas sviatkov, nočnú prácu a za neaktívnu pohotovosť mimo pracoviska.**

- **Základný scenár** predpokladá zachovanie v súčasnosti platného zákona, v ktorom sú príplatky zamrazené na úrovni z roku 2021 (minimálna mzda 580 eur).
- **Scenár A – návrh zákona**, popisuje predpokladané navýšenie príplatkov podľa návrhu poslancov NRSR Nemkyho a Suska. Tento návrh predpokladá návrat k nastaveniu výšky príplatkov ako podielu zo súčasnej minimálnej mzdy (700 eur v roku 2023).
- **Scenár B** predpokladá valorizáciu príplatkov na úroveň minimálnej mzdy v roku 2022 (646 eur)
- **Scenár C** predpokladá valorizáciu príplatkov o 8 % oproti roku 2021

Vo všetkých scenároch ide o maximalistický odhad dopadu, pretože existujú prípady, v ktorých podmienky príplatkov upravujú kolektívne zmluvy. Tieto sú zákonom limitované na minimálnej úrovni výšky jednotlivých príplatkov, ktoré však môžu byť upravené na vyššiu hodnotu.¹

Odhad je založený na údajoch štvrtročných štatistických zisťovaní o cene práce pre rok 2019, teda posledný rok pred pandemiou. Pandemické roky nemožno vnímať ako vhodné východisko na kvantifikáciu z dôvodu neštandardných pracovných časov a podmienok súvisiacich s mimoriadnymi opatreniami. Verejný sektor bol v rámci výpočtov definovaný ako organizácie vo vlastníctve štátu alebo samospráv na základe číselníka druhov vlastníctva Štatistického úradu SR.

Tabuľka 1 ukazuje výšky minimálnych hodinových príplatkov v jednotlivých scenároch.

Tabuľka 2 obsahuje odhadnuté celkové sumy vyplatených príplatkov a porovnanie so základným scenárom v členení podľa verejného a súkromného sektora.²

Tabuľka 3 obsahuje odhady navýšenia ceny práce, zdravotných a sociálnych odvodov (pre zamestnávateľov aj zamestnancov) a daní z príjmov fyzických osôb v členení podľa verejného a súkromného sektora. Dopad na verejný sektor v Tabuľke 3 bol vypočítaný ako súčet všetkých navýšení odvodov všetkých zamestnancov a zamestnávateľov a daní z príjmu všetkých zamestnancov, od ktorých je odpočítané navýšenie ceny práce vo verejnom sektore.

V súčasnosti platné legislatívne nastavenie by v roku 2023 malo viesť k celkovým výdavkom na príplatky vo výške cca. 577 miliónov eur, pričom **návrh zákona v Scenári A by viedol k navýšeniu výdavkov na príplatky o ďalších cca. 66 miliónov eur.** Toto by predstavovalo navýšenie celkovej ceny práce o necelých 90 miliónov eur v roku 2023. Scenáre B a C by viedli k nižším nákladom pre zamestnávateľov a k nižšiemu nadvýberu z odvodov a daní z príjmu zamestnancov.

¹ Výšky jednotlivých príplatkov sa pre zamestnancov líšia podľa zákona, ktorý sa vzťahuje na ich pracovný pomer. V prípade zamestnancov, na ktorých sa vzťahuje zákonník práce, sú dopady zmien vo výške minimálnych príplatkov priamočiare. V prípade zamestnancov, na ktorých sa vzťahuje Zákon o štátnej službe alebo Zákon o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme, sú dopady zmien nepriame, pretože sa pre nich mení iba minimálna úroveň výšky niektorých príplatkov.

² Príplatky za sťažený výkon práce nie sú zohľadnené pri výpočtoch odhadnutých nákladov z dôvodu nedostupnosti relevantných dát.

Tabuľka 1. Výška zákonom stanovených minimálnych príplatkov v roku 2023

Príplatek na hodinu	Základný scenár	A: Návrh zákona	B: Valorizácia o 3,7 % (min. mzda 2022)	C: Valorizácia o 8 %
za prácu v sobotu:	1,79 €	2,01 €	1,86 €	1,93 €
za prácu v nedeľu:	3,58 €	4,02 €	3,71 €	3,87 €
za nočnú prácu:	1,43 €	1,61 €	1,49 €	1,55 €
za sťažený výkon práce:	0,72 €	0,80 €	0,74 €	0,77 €
za neaktívnu pohotovosť mimo pracoviska:	0,72 €	0,80 €	0,74 €	0,77 €
za prácu vo sviatok (na dohodu):	3,58 €	4,02 €	3,71 €	3,87 €

Tabuľka 2. Vyplatené príplatky v miliónoch eur (2023)

	Základný scenár	A: Návrh zákona	B: Valorizácia o 3,7 % (min. mzda 2022)	C: Valorizácia o 8 %
Súkromný sektor:	416,78	468,22	432,20	450,02
Verejný sektor:	160,39	175,29	164,76	169,96
Spolu:	577,16	643,51	596,96	619,98

Zvýšenie sumy vyplatených príplatkov oproti základnému scenáru v miliónoch eur:

	Základný scenár	A: Návrh zákona	B: Valorizácia o 3,7 % (min. mzda 2022)	C: Valorizácia o 8 %
Súkromný sektor:	0	51,44	15,42	33,24
Verejný sektor:	0	14,90	4,37	9,57
Spolu:	0	66,35	19,80	42,82

Tabuľka 3. Odhad zvýšenia ceny práce, odvodov a DPFO v roku 2023 podľa sektora v miliónoch eur

Zvýšenie oproti základnému scenáru:

	Základný scenár	A: Návrh zákona	B: Valorizácia o 3,7 % (min. mzda 2022)	C: Valorizácia o 8 %
Súkromný sektor:				
Cena práce:	0	69,549	20,850	44,946
Odvody zamestnávateľa	0	18,107	5,428	11,702
sociálne	0	12,963	3,886	8,378
zdravotné	0	5,144	1,542	3,324
Odvody zamestnanca	0	6,893	2,066	4,455
sociálne	0	4,835	1,450	3,125
zdravotné	0	2,058	0,617	1,330
Daň z príjmov fyzických osôb:	0	5,659	1,696	3,657
Verejný sektor:				
Cena práce:	0	20,114	5,903	12,919
Odvody zamestnávateľa:	0	5,209	1,529	3,346
sociálne	0	3,719	1,091	2,388
zdravotné	0	1,490	0,437	0,957
Odvody zamestnanca:	0	1,997	0,586	1,283
sociálne	0	1,401	0,411	0,900
zdravotné	0	0,596	0,175	0,383
Daň z príjmov fyzických osôb:	0	1,639	0,481	1,053
Súkromný a verejný sektor - Spolu:				
Cena práce:	0	89,662	26,753	57,865
Sociálne odvody:	0	22,918	6,838	14,791
Zdravotné odvody:	0	9,288	2,771	5,994
Daň z príjmov fyzických osôb:	0	7,298	2,178	4,710
Dopad na verejný sektor:	0	+ 19,391	+ 5,884	+ 12,576

Pozn. Dopad na verejný sektor je definovaný ako dopad na hospodárenie organizácií vo vlastníctve štátu a samospráv.